

FOTO: PAL SOMMELIUS

Ett arbetsrum. Den disciplinerade Ulf Nordenson har bytt ut skrivbordet mot hyvelbänk och bokhyllan med pärmar och litteratur mot prydliga verktygshyllor. Konstverket på väggen är P O Ultvedts Animerad tumstock och såg.

Juristen valde snickarglädjen

Många små pojkar drömmer om att bli brandmän, bagare eller piloter och så blir de advokater, byråkrater eller affärsmän...

Att snickra har varit Ulf Nordensons lockelse sedan barnsben. Han blev dock inte snickare utan jurist med en framgångsrik karriär som i princip avslutades i januari i år. Han fyller 75 år i maj och känner sig nu mogen att på heltid bejaka sitt intresse för snickeri. Eller åtminstone nästan. Hustrun Barbro verkar inte helt övertygad om att beslutet är helt trovärdigt. Yngre juristkolleger ringer varje dag och vill ha råd. Men å andra sidan den koncentration han alltid uppstår antingen det gäller ett juridiskt problem eller hur tråbitar skall formos och fogas samman är total.

På pappret pensionerade Ulf Nordenson sig som justifierad redan 1983, då var han 59 år. Sedan dess har han fördelat sitt arbetsliv mellan skrivbord och hyvelbänk, varit skiljemän och utvecklat sitt snickrande i 15 år. I det ena fallet som knivskarp yrkesman i det andra som amatörordets verkliga bemärkelse. Samma år som han slutade på HD sökte han till en sommarkurs på Carl Malmstens Capellagården och blev till sin egen förvåning antagen. Där blev han så biten att dygnets timmar rann iväg i slöjdsalen.

– Min ålder var inget problem. Det var så spännande att jag knappast behövde någon sömn, minns han och läter faktiskt fortfarande förvånad. Mina kolleger från HD påstod att de aldrig sett mig så glad som efter Capellasommarerna.

Att verksamheten som skiljemän har varit lukrativ med en rad internationella mål är inget som Ulf Nordenson sticker under stol med. Men eftersom inte pengarna var drivkraften, har han placerat dem i en stiftelse som skall befrämja forskning om trä och utveckling av hantverket. Kompisarna från Capellagården, framför allt snickarmästaren Lars Rosenbergs skall garantera verksamhetens kvalitet. Men hittills har stiftelsens budskap inte riktigt nått ut, enligt upphovsmannen som gärna vill sätta sprätt på pengarna (fem miljoner kronor) och självklart också hoppas på nya bekantskaper som kan stimulera hans eget träintresse.

Kanske är det atmosfären i snickarverkstaden, luften av trä och lim och golvet fullt av hyvelspån som utövar samma lockelse nu som i barndomen. Som barn var

han privilegierad med möjlighet att dagligen kila in och ut såväl i snickeri som tunnbinderi och plåtslageri. Pappa, högerpolitikern Harald Nordenson, var direktör för Liljeholmens stearinfabrik som dessutom farmorsmorfar Lars Johan Hierta hade startat. Fabriken låg vid Danvikstull och familjen bodde i malmgården. Självklart fick Ulf larva omkring på fabriksområdet utan att bli bortkörd. Tvärtom, det var där han kände sig välkommen och fick hjälp av de olika hantverkarna att tillverka små saker. Som han minns det var föräldrarna inte särskilt underrättade om hans verksamhet.

– Det var en patriarkalisk tid, pappa brydde sig inte. "Inte hemma till lunch, borta till middag", var ett av hans stående meddelande vid frukostbordet. Vad mamma tänkte vet jag inte, men kanske något, föräldrarna placerade mig först i Malmstens Olofsskolan. Men det var faktiskt misslyckat. Jag behövde helt enkelt mer disciplin.

Att hansom barn drogs till snickeriet hade säkert också en pragmatisk förklaring. Där kunde man enkelt och praktiskt förse familjen med julklappar. Till föräldrarna fick han hjälp med att göra ett litet bord. Runt, rakt enkelt i funktionalistisk anda.

– Jag har inget minne av att de sa något men bordet stod alla år i vardagsrummet bredvid pappas läsfåtölj. Så det var väl godkänt.

När hemmet skingrades till föll möbelen upphovsmannen och står nu i ett gästtrum på lantstället på gården Backas i Alunda, där även den nu aktuella snickarverkstaden finns.

Behovet av koncentration verkar vara ett livsvillkor som uppenbarligen inte avtagit med åldern.

Läkande vävning

Ulf Nordenson skratrar och beskriver glatt sin läggning att alltid engagera sig mycket i det han prioriterar. Den speciella glädjen att kunna koppla ihop handens och tankens arbete med varandra har han burit med sig sedan barnsben men hur grundläggande den är för hans liv kunde han inte formulera förrän han i samband med en kris hamnade på ett vård- och konvalescenthem i Schweiz. Växandet var en del av terapin och när han återvärd fanns ett vackert klotlyg till Barbro i bagaget.

– När jag arbetar med trä, tänker jag hela tiden på det jag gör ungefär som jag gjorde när jag skrev domar även om processen är annorlunda. Då

kunde jag gå i dygn och bearbeta materialet. Sedan satte jag mig ner och skrev och behövde sällan ändra texten.

Ett problem i mitt snickrande är att jag aldrig har lärt mig att rita, men jag tänker mycket på vad jag skall göra, ritar i huvudet. Jag är förstas mycket enveten, ger inte upp.

Tidningskorgen på väggen är ett exempel på denna metodik som inte är helt ovanlig bland större mästare. Den italienska arkitekten Vico Magistretti berättade för en håpen elevgrupp på Konstfack att han praktiskt taget aldrig gör ritningar. Han löser problemet i huvudet och ringer sedan till modellmakaren och beskriver vad som skall göras.

Snickarverkstaden och ett arbetsrum finns i ett ombyggt stall. Det är där han sedan någon månad tillbringa flera av veckans dagar vid hyvelbänken, eller använder den imponerande maskinparken som har fyllts på med åren. Det senaste år är ny cirksåg och fräs som kräver visst mod. Med svaren känner han sig tryggare.

Alla verktyg på plats

Ovanför hyvelbänken hänger en eldriven mobil av P O Ultvedt som håller sitt öga på verksamheten. Den trubbiga sågen och tumstocken utmanar varandra med sitt opphörliga sågande och mätande.

Bakom ryggen har Ulf Nordenson ett egenhändigt tillverkat och mycket prydligt skåp för alla verktyg.

– Bristen på händighet vägs upp av disciplin och träning, förklarar han bestämt.

Verksamheten i snickarverkstaden har ett stort mått av ensamhet vilket både har sin fördel och nackdel, konstaterar han också nyktert.

På vinden ovanför finns det andra arbetsrummet med lagböcker och annan juridisk litteratur. Om någon skulle behöva ett råd så är det ändå inte så långt mellan tumstock och paragrafer.

Hittills är det mest familjemedlemmar som har fått njuta av hans hantverk men nyligen blev det också en avskedspresent till Ansvarsförsäkringsans personskadenämnd, där han suttit ordförande i många år. Nu finns det en av Nordensons svarvad ordförandeklubb och snart även en liten platta som skall förses med silverblem och inskription.

Av medlemmarna i nämnden har han fått som han hoppas rättvis uppskattning. Nu gäller det bara att stiftelsen utvecklas och får samma skarpa kontur. Träets och hantverkets dimensioner har naturligtvis en basfunktion i en framtid som värnar om uthållighet och skönhet. Carl Malmstens gamla motto hand och tanke tål att hållas vid liv.

Konstruktion av en korg för köksavfall är dagens uppgift.

I ordningen skvallrar hyvelspån om att verksamhet pågår.

En tioårig snickares verk, bordet till föräldrarna.